

॥ २७ ॥ व्युष्टावासंस्कृतवती ॥ २८ ॥ यतयलंकुरु अनुदानेत्त्वलक्षणस्यात्मनेपदस्य च क्षिणोऽङ्कितकरणेनानित्यत्वज्ञापनात् ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ भ्रदेशितः प्रकर्षेण प्रेरितः ॥ ३४ ॥ स्रुत्वा गत्वा ते तथा प्रस्थिताः संतः अब्रुवन् नलान्वेषणाय प्रस्थिताः स्मदतिशेषः ॥ ३५ ॥ ब्रूयास्तव दत्तं ब्रुवन् च भित्तिपाठे त्वार्षस्तङ् ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ वदस्व भ्रासनोपसंभाषेत्यादिनावेस्तङ् ॥ ३९ ॥ वायुने

अतर्पयत्सु देवं च गोसहस्रेण पार्थिवः ॥ प्रीतो हृष्टैव तनयां ग्रामेण द्रविणेन च ॥ २७ ॥ साव्युष्टारजनीं तत्र पितुर्वंश्मनिभाविनी ॥ विश्रांता मातरं राजन्निदं वचनमब्रवीत् ॥ २८ ॥ दमयंत्युवाच मां चेदिच्छसि जीवंती मातः सत्यं ब्रवीमि ते ॥ न रवीरस्य चैतस्य न लस्या न यनेयत ॥ २९ ॥ दमयंत्या तथोक्ता तु सा देवी भृशदुःखिता ॥ बाष्पेणापि हिताराज्ञी नोत्तरं किंचिदब्रवीत् ॥ ३० ॥ तदवस्थां तु तां दृष्ट्वा सर्वमंतः पुरंतदा ॥ हाहा भूतमती वासी दृशं च प्ररुरोदह ॥ ३१ ॥ ततो भीमं महाराजं भार्यावचनमब्रवीत् ॥ दमयंती तव सुता भर्तारमनुशोचति ॥ ३२ ॥ अपकृष्य च लज्जां सा स्वयमुक्तवती नृप ॥ प्रयतंतु तव प्रेष्ट्याः पुण्यश्लोकस्य मार्गणे ॥ ३३ ॥ तया प्रदेशितो राजा ब्राह्मणान्वशवर्तिनः ॥ प्रास्थापय द्विशः सर्वाय तन्ध्वं न लमार्गणे ॥ ३४ ॥ ततो विदर्भाधिपतेर्नियोगाद्वाह्यणास्तदा ॥ दमयंती मथो स्रुत्वा प्रस्थितास्ते तथा ब्रुवन् ॥ ३५ ॥ अथ तान ब्रवीद्भूमि सर्वराष्ट्रेष्विदं वचः ॥ ब्रूयास्त जनसंस्रुतत्र तत्र पुनः पुनः ॥ ३६ ॥ कनुत्वं कितव छित्वा वस्त्रार्धं प्रस्थितो मम ॥ उत्सृज्य विपिने सुभामनुरक्तं प्रियां प्रिय ॥ ३७ ॥ सार्वयथात्वया दृष्टा तथा स्तेत्वयतीक्षिणी ॥ दत्तमाना भृशं बालावस्त्रार्धेनाभिसंरुता ॥ ३८ ॥ तस्या रुदं त्याः सततं तेन शोकेन पार्थिव ॥ प्रसादं कुरु वै रीरप्रतिवाक्यं वदस्व च ॥ ३९ ॥ एवमन्यच्च वक्तव्यं कृपां कुर्याद्यथामयि ॥ वायुना धूयमानो हिव नंदहतिपावकः ॥ ४० ॥ भर्तव्यारक्षणीया च पत्नी हि पतिना सदा ॥ तन्नष्टमुभयं कस्माद्धर्मज्ञस्य सतस्तव ॥ ४१ ॥ स्यातः प्राज्ञः कुलीनश्च सानुक्रोशो भवान्सदा ॥ संवृत्तो निरनुक्रोशः शंके मद्भाग्यं संक्षयात् ॥ ४२ ॥ तत्कुरुष्व न रव्याघ्र दयां मयि न र्षभ ॥ आनृशं स्य परो धर्मस्त्वत्त एव हि मे श्रुतः ॥ ४३ ॥ एवं ब्रुवाणानय दिवः प्रतिब्रूयात्कथं च न ॥ सनरः सर्वथा ज्ञेयः कश्चासौ क्व नुवर्तते ॥ ४४ ॥ यश्चैवं वचनं श्रुत्वा ब्रूयात्प्रतिवचो नरः ॥ तदा दायव च तस्य ममावेद्यं द्विजोत्तमाः ॥ ४५ ॥ यथा च वोन जानीयाद्ब्रुवतो मम शासनात् ॥ पुनरागमनं चैव तथा कार्यमंतद्विजैः ॥ ४६ ॥

ति शोकाग्निः कालवायुना दिने दिने वर्धमानः दमयंती शरीरवर्धयतीति रूपकणोक्तं दहतीति लट् प्रयोगस्तु वर्तमानसामीप्ये ॥ ४० ॥ भर्तव्याऽन्नादिना रक्षणीयादस्युपश्रुतिभ्यः पतिनेति पत्या असमासे विधिसंज्ञाकार्यमार्थं उभयं रक्षणभरणालोकं ॥ ४१ ॥ सानुक्रोशः सदयः ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ मम शासनात् ब्रुवतो वः युष्मान् यथावच इति पाठे ब्रुवतो भवत्समुदायस्य वचो न जानीयादिति योज्यं ॥ ४६ ॥